

Franz Kafka

Preobrazba

O avtorju

Franz Kafka je eden od najpomembnejših in najvplivnejših pisateljev 20. stoletja. Rodil se je 3. julija 1883, kot otrok je bil tih in umakjen. V prostem času je rad pisal igre za sestre, prav tako je zelo rad bral. Od 1889 do 1893 je Kafka obiskoval »Nemško deško šolo« v Fleischmarktu v Pragi. Že v svoji mladosti se je Kafka ukvarjal z literaturo, vendar je njegovo obsežnejše zgodnje delo izginilo. Najverjetneje ga je, prav tako kot prve dnevnike, sam uničil. Kafka je v glavnem živel po željah tiranskega očeta, kar se zrcali v mnogih njegovih delih. Njegovo hrepenenje po svobodi, po življenju brez določil, in o neobremenjenosti je zelo vidno v delu »Preobrazba«. Kar se tiče njegovega študija, je v letih od 1901 do 1906 študiral na Karl-Ferdinands-Universität v Pragi. Najprej je začel s kemijo, kmalu pa je presedlal na pravno smer. Za pravom je poskusil s semestrom nemščine in umetnostne zgodovine, ki je odgovarjal njegovim nagnjenjem. Razmišljal je tudi o nadaljevanju študija v Münchnu, vendar se je potem v drugem semestru odločil, da bo nadaljeval študij prava. V skladu s programom, je po petih letih napredoval pri Alfredu Webbru, nakar je sledilo obvezno leto pravne prakse na deželnem in kazenskem sodišču. Delo uradnika v delno državni ustanovi je od njega zahtevalo natančno poznavanje industrijskih produktov in tehnike velikih obratov. Sprva je delal na nezgodnem oddelku, kasneje pa na oddelku za varovalno tehniko. Pri tem je imel neposreden vpogled v katastrofalne in zelo nevarne delovne razmere v industriji. Kafka je bil tudi zadolžen za predpise, ki bi preprečevali nezgode. Izkušnje so ga pripeljale do delne solidarnosti delavskega razreda. Kafka v svoji mladosti ni imel posebej dobrega odnosa z očetom. Oče ga je kot otroka, mladoletnika in tudi kot študenta grdo obravnaval in zatiral. Njegova mati, ki je tudi sama prevzela očetove vrednote in presoje, ni imela bistvene želje, da bi ustvarila nasprotni pol očetovi dominantni vlogi. Mladi Kafka se načeloma očeta ni bal, vselej pa je ostal oddaljen in je do očeta gojil hkrati ljubezen in sovraštvo. V Pragi je imel Kafka relativno ozek, vendar konstanten krog enako starih prijateljev, ki ga je sklenil v prvih letih študija. Najpomembnejša oseba je bil brez dvoma Max Brod, ki je prav tako študiral pravo. Malce kasneje sta se pridružila še filozof Felix Weltsch in pisatelj Oskar Baum. Avgusta, leta 1917, je zbolel za tuberkulozo, ki je takrat veljala za neozdravljivo. Kot da to ne bi bilo dovolj, jeseni leta 1918, zbolil še za Špansko gripo. Kljub številnim obiskom različnih zdravilišč, se njegovo zdravstveno stanje poslabša. Med letoma 1923/24, ko je prebival v Berlinu, je bolezen napredovala vse do grla, posledično pa je Kafka izgubil zmožnost govora. Prav tako, pa je le s težavo pil in jedel. Aprila, leta 1924, mu tudi uradno potrdijo diagnozo (tuberkuloza grla). Zaradi razširjenost bolezni operativni poseg ni bil več mogoč. 3. junija 1924, po dopolnjenem štiridesetem letu starosti, umre v sanatoriju v Kirelingu pri Klosterneuburgu.

Njegova dela:

Opis boja, Poročne priprave na vasi, Sodba, V kazenski koloniji, Vaški ravnatelj, Blumfeld, starejši samec, Čuvaj grobnice, Lovec Gracchus, Veliki Kitajski zid, Poročilo akademiji, Podeželski zdravnik, Cesarjevo sporočilo, Stari list, Zavrnitev, Gladovalec, Preiskave psa, Mala ženska, Pevka Josephina ali Mišje ljudstvo, Preobrazba, Proces, Grad, Amerika, Pismo očetu, Pisma Felice, Pisma Ottli, Pisma Mileni.

Preobrazba

Gregor Samsa je trgovski potnik, ki dela, da bi preživel družino. Nekega dne se zbudi iz slabega spanca in ugotovi da se je spremenil v hrošča. Tega ne dojame takoj, saj misli da je preveč utrujen od dela in premalo naspan, saj se je vsak dan zbujal zelo zgodaj, da je ujel vlak in odšel v službo v urad. Ker se Gregor ne more vstati iz postelje, ne odpre vrat mami, očetu in sestri, ki so ga klicali in ga spraševali kaj je narobe, saj ni bilo v njegovi navadi da ne bi odšel v službo. Ker se ni odpravil na vlak ga pride obiskat tudi prokurist. Ko Gregorju uspe zlezti iz postelje in ko z mukami odklene vrata se prikaže staršem in prokuristu. Vsi so zelo presenečeni nad njegovim izgledom. Prokturisa skuša Gregor pregovoriti na njegovo strah, hoče da bi uradu razjasnil njegovo bolezen in želi da jim zagotovi da bo lahko nadeljeval svoje delo, vendar prokturisa tako prestraši njegov izgled in govorica, da zbeži iz njegovega doma. Oče ga po odhodu prokturisa odžene nazaj v sobo. Dolgo časa ga ni nihče obiskoval, razen sestre ki mu je nosila hrano in mu očistila sobo. Nekega dne mati pomaga Greti predstavljati pohištvo iz Gregorjeve sobe, ko vidi Gregora se prestraši in omedli. Ko pride oče domov in vidi mater nezavestno, misli da jo je Gregor napadel zato ga začne obmetavati z jabolki dokler ga mati ne prosi naj neha. Vendar eno jabolko zadene Gregora v hrbet in mu naredi bolečo rano. To jabolko ima vse življenje saj si je noben ne upa odstraniti. Sestra ima za Gregora vedno manj časa, saj se je zaposlila kot prodajalka v trgovini. V Gregorjevi sobi vlada sedaj nered saj mu sestra sobo pospravlja samo ob večerih, Gregor je tudi prenehal jesti in je hiral. Kmalu družina dobi podnajemnike in nekega večera ko jim sestra igra na vijolino se Gregor priplazi iz sobe. Ko ga vidijo podnajemniki se odločijo, da bodo odšli in da ne bodo ničesar plačali družini. Sestra se ga zaradi tega dogodka želi znebiti, prav tako se s tem strinja oče in mati, ki samo tiho gleda Gregorja ki se plazi nazaj v sobo. Gregor umre od lakote in od otrujenosti. Družina sprejme njegovo smrt kot olajšanje.

Oznaka oseb:

GREGOR: je mladenič, ki trdo dela, da bi preživel družino. Ko se spremeni v hrošča je obsojen na samoto. Po srcu je zelo dober in skromen in družini ne zameri krutega ravnanja z njim. Vendar ga njihovo ravnanje zelo prizadene.

SESTRA GRETA: je edina, ki Gregorju pomaga in pospravlja in si sploh upa v sobo. Vendar se kmalu tudi njej zagnusi.

OČE: najtežje sprejme sinovo preobrazbo. Je tiran in sina se hoče znebiti. Sedaj ko ni mogel več domov nositi plače je bil zanj popolnoma nekoristen.

MATI: je ljubeča, a ne zmore tega, da bi prišla v njegovo sobo, ker se ji gnusi. Na začetku jo skrbi in Gregor se ji smili, vendar pa proti koncu ne kaže več čustev do njega.

Sporočilo:

Zgodba prikazuje človeško nemoč, ogroženost in osamljenost v svetu v katerem si ljudje postanejo tujci. Prikazuje tudi položaj posameznika v družini in odnos družinskih članov do osebe katere postane za družino nekoristna.

Mnenje

Knjiga mi je bila všeč, saj prikazuje življenje osebe ki postane za družino nekoristen. V današnjem svetu se velikokrat zgodi da se družina začne kruto obnašati do družinskega člana, ki jim ni več v korist. Odnajanje družine ki ga je opisal Kafka, lahko tudi danes prepoznamo v večih resničnih zgodbah. Knjiga mi je bila všeč ker se lahko iz nje veliko naučimo o družinskih odnosih, lahko se tudi zamislimo o našem obnašanju do družine in ljudi okoli sebe.